di onim onstran mej. Srednja šola naj bi se usmerila tudi v slovanskem in ne le v narodnem duhu. (»Slov. narod«. 5. III.)

—| **Sodobne preorientacije** po »Pohodu« št. 8, objavlja »Mariborski večernik« od 8. III.: Slično je izjavil neki drugi prav tako vplivni gospod proti članici Sokola: »Tu piše, da ste Sokolica in celo načelnica, ne vem, če bo kaj s službo, sodobno se preorientirajte!« Kako naj razumemo vso to stvar? Hrbte imamo sicer trde, saj nam je isti gospod obljubil, da bo z naših hrbtov rezal jermena, tudi pesti so trde, saj so rekli, da naj govori trda slovenska pest; tega oreha pa vendar ne moremo streti.«

—| **Glede šolskih prostorov v Mačkovčah** je nastala v listih polemika, o kateri smo na tem mestu že pisali. Zdaj pa je izšel v »Murski krajini« od 7. III. poldrug kolonski odgovor občine na kritike v »Slovenskem gospodarju«, in sicer v obliki »Poslanega«. Adresirano je direktno na šol. upravitelja. Članek je izredno oster. Pravi med drugim tudi, da je strokovnjak v potvarjanju resnice in v ponarejanju podpisov, za kar da imajo nepobitne dokaze. Tudi mu očitajo prepirljivost, češ da je začel prepir s Sokolsko četo, z ostalim učiteljstvom, z občinskim tajnikom in z občino. Tako osebnega in ostrega napada že dolgo nismo brali.

—| **Proti centralizmu v šolstvu** piše »Slovenec« od 3. III. v uvodniku, kjer pravi med drugim tudi: Ali se ogromne vsote, ki jih država iz ljudskega denarja žrtvuje za izobrazbo in vzgojo narodnega naraščaja, izplačajo, ko pa pretiravanje birokratskega centralizma šole ne približuje ljudstvu, ampak jo je prej zmožna ljudstvu odtujevati, in kakor vidimo v našem primeru, šola zaradi nenastavljanja učnega osebja pri izobilju razpoložljivih učnih moči naravnost trpi.

Učiteljski pevski zbor JUU Emil Adamič

—pev **Zadnji pevski tečaj** pred odhodom na turnejo se bo pričel **16. t. m.** ob 10. uri dopoldne v prostorih Pevskega društva »Ljubljanski zvon« v Mestnem domu. Prosimo točnosti. — Ostali vzpored je bil objavljen v zadnji številki »Učiteljskega tovariša«. Spremeni se le v toliko, da se iz Borova odpeljemo po koncertu ob 23. uri.

Šolski radio

—r XXIII. **Torek 16. marca** bo predaval g. dr. Oskar Reya o svojem potovanju po Bolgariji in njenih planinah. Predavatelj nas bo povedel v najvažnejše in najlepše kraje prijateljske Bolgarije, obrazložil bo njih zgodovinski in geografski pomen ter se dotaknil tu pa tam tudi političnih vprašanj. II.—III.

—r V **kmetijskem radiu** bo predaval v nedeljo 14. marca ob 17. uri g. Jože Okorn: Čebelar spomladi.

Stanovska organizacija JUU

Iz društev

Vabila

= JUU — SRESKI DRUŠTVI ZA LAŠKI IN LITIJSKI SREZ sporočata članstvu, da bo na zborovanju 13. t. m. ob 9. uri v **Trbovljah** predaval tov. **E. Vranc**, najvidnejši naš moderni šolnik in pedagoški pisatelj, ki bo obdelal važen tema: **Strnjeni pouk** (s primeri iz prakse). Zanimivo bo tudi **situacijsko poročilo** tov. **Kumlja** iz Ljubljane. — Zato je udeležba **stanovska dolžnost.** **Odbor.**

= JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR-DESNI BREG bo zborovalo v soboto, dne 20. marca ob 9. uri 30 minut, na dekliški narodni šoli v Studencih. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. Predavanja tov. Kašpra: Gospodarske in družabne prilike na Dravskem polju. **Odbor.**

= JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo dne 20. marca ob 9. uri v Mladiki s sledečim sporedom: Situacijsko poročilo in odloki, predavanje tov. Vranca: Kompleksni pouk s posebnim ozirom na kulturno, socialno in gospodarsko stanje naše vasi, predavanje tov. Kerblerjeve o Fleretovi čitanki in poročilo tov. Debenaka o ekskurziji na Češkoslovaško. — Ker je 20. III. koncert Glasbene matice v počastitev spomina učitelja-komponista Emila Adamiča, smo preložili zborovanje na ta dan in s tem dali možnost, da se ga članstvo v čim večjem številu udeleži. Pridite vsi, da se tudi pogovorimo o zborovanjih v okolici Ptuja, katera nam naj prinesejo v mesecu aprilu in maju razvedrila in pravega tovariškega sožitja. — **Odbor.**

Poročila

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ČRNOMELJ, METLIKA. Dne 6. februarja t. l. je zborovalo naše društvo v Črnomlju po objavljenem dnevnem redu, ki pa se je moral radi smrti ge. Schiller st. v toliko spremeniti, da je moglo učiteljstvo k pogrebu. Po kratkih uvodnih besedah tov. predsednika je povzel besedo takoj g. dr. Gogala, ki je absolviral svoje predavanje na zadovoljstvo učiteljstva, ter žel za to obilo priznanja.

G. kmet. ref. Ambrož, ki je tokrat prvič prišel med nas, je v kratkih in jedrnatih besedah podal svoje poglede na stvar, ki jo ima izvršiti s pomočjo učiteljstva v Beli Krajini. Za njim je podal svoje poročilo tov. predsednik, tov. blagajnik pa nas je seznanil s stanjem naše blagajne, nakar je podal tov. tajnik obširen pregled v obliki predavanja o vseh naših gospodarskih ustanovah in njih važnosti za našo organizacijo. Navzočih je bilo kljub slabemu vremenu 50 članov, ki so vsi z zanimanjem sledili referatom.

Pri slučajnostih pa je bila tov. Primožič Pepca izbrana za poverjenico Slov. šol. matice. Prihodnje zborovanje se bo vršilo še meseca marca, ali pa v začetku aprila! Članarina mes. 19 din in 12 din za z učit. poročene učiteljice! Plačajte redno!

Ljubič Matko, preds. **Vilfan Maks.**, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LITIJA je zborovalo (60 navzočih) v soboto 13. febr. 1937. ob 9. uri pri Mikliču v Ljubljani. Predsednik tov. Jože Župančič je omenjal, da je zbolela tov. tajnica Klovarjeva in ji želi skorajšnje okrevanje. Dobrodošlico izreče tov. Tomčevi Mariji in tov. Grudnovi Ani. Tov. Ivančič-Travnovi Ivanki čestita k poroki. Zbor počasti nato spomin inž. Šukljeta, ki si je pridobil z zgraditvijo doma na Polževem mnogo zaslug za napredek našega sreza. Nato komemoriramo skladatelja Emila Adamiča, ki je začel učiteljsko kariero v Toplicah v našem srezu. O življenju nedavno umrlega našega častnega člana Mihe Debelaka, bivšega šol. upravitelja v Šmartnem, je govoril njegov naslednik tov. Maks Kovačič. V počastitev vseh vzkliknemo »Slava jim!«

Situacijsko poročilo je podal tov. Adamič Arnošt. Pri poročilu o Učiteljski tiskarni sta priporočala tudi tov. Kolenc Lojze in Trošt Fr., naj se prijavijo novi zadružniki.

Sklep: Vodstvo UT bomo naprosili, naj kreditira kraj. šol. odborom še, četudi dolgujejo iz prejšnjih let.

O ženskem odseku, Domu učiteljic i. dr. je poročala tov. Kovič Leopoldina. Na njen predlog je bila izvoljena za referentko za ženska vprašanja tov. Robida Marija, šol. uprav. v Veliki Kostrevnici. Predsednik priporoča nato pristop Obmorskemu učiteljskemu domu.

Živahna razprava se razvije po poročilih tov. Ambrožiča Vlada o učiteljskem pokretu. V debati podčrtujejo, da naj ne nastajajo »države v državi«. Saj je vprav dolžnost organizacije same, imeti na skrbi zadeve, kakor jih predlagajo »učiteljski pokretniki«. Debaterji omenjajo, da so svoj čas zelo forsirali učiteljsko samoizobraževalno akcijo, nato Klub prijateljev vaške kulture, itd. itd. Članstvo je prezaposleno s službenimi in ostalimi posli. Predsednik vpraša kdo bi se hotel intenzivneje baviti z zadevami Učiteljskega pokreta. Dvignilo se je troje rok.

Sklep: Na eno prihodnjih zborovanj bomo povabili kakega vodilnega člana U. p. Blagajnik tov. Kopriva je med drugim razpravljal tudi o podpornih fondih in o pravilnikih. Predloženi pravilniki so pomanjkljivi.

Sklep: Za premeščenega člana v drugo društvo naj skrbi matični srez. Govorili smo o podpornih in ustanovnih članih JUU — iz neučiteljskih vrst, a razpravljali bomo še drugič.

Sklep: Učiteljski pripravniki, ki žele prejemati časopise JUU po znižani naročnini, naj vlože na odbor prošnjo z utemeljitvijo.

Predavanje: Glavni referat je imel naš član tov. Mihelič Ivo, šol. uprav. na Krki pri Stični. Prikazal nam je v izčrpnem, živahnem poročilu nove disciplinske predpise za učiteljstvo narodnih šol. S predpisi, ki jih je nedavno podpisal prosvetni minister g. Štošović, je naša šolska zakonodaja napravila lep korak naprej. Predavatelj je žel za svoja izvajanja pohvalo vseh.

Slučajnosti: Tov. Acceto spet apelira, naj nam oblastva izposlujejo pravico do enkratne brezplačne vožnje po naši državi v času velikih šol. počitnic. Ta naš predlog je lanska banovinska skupščina JUU sprejela v svojo resolucijo. Za naše članstvo bomo nabavili bloke za znižano vstopnino v ljubljansko Narodno gledališče. Dobivali se bodo pri predsedniku v Litiji ali pri blagajniku v Zagorju.

Jože Župančič, preds. **Trošt Franjo**, zap.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD je zborovalo 13. II. 1937. v Radmirju. Navzočih 28 članov: 62 %.

Tov. predsednik je pozdravil goste, tov. Terčaka in predavatelja tov. Stanka Terčaka. Zahvalil se je tov. Spindlerju za njegov napor v borbi za učiteljsko čast in mu v imenu društva čestital k uspehu v zadevi s poslancem Pevcem.

Tov. tajnica poroča o dopisih. Sklepi: 1. K dopisu o osnovanju odseka učiteljic je zavzelo učiteljstvo sledeče stališče: Tako delo smatramo za cepljenje sil tam, kjer bi jih bilo treba združiti; zato se članstvo izreka proti osnovanju tega odseka. 2. Za »Učit. dom« v Mariboru se sklene na predlog tov. blagajničarke odkupiti delež za 100 din.

Tov. predsednik je nato govoril o vzrokih neuspehov pri praktičnih učiteljskih izpitih. Glavni vzrok je v tem, ker praktični izpit ne ustreza praktičnemu delu učitelja v šoli in izven nje. — Referiral je nadalje o božičnem sestanku »Učit. pokreta« in pozival k pristopu, ker bo imel od tega koristi naš stan, šola in mi sami. — Načel je tudi vprašanje brezposelnih učit. abiturientov in pokazal porazno sliko njihovega položaja in položaja naše šole. Dokazal je, da je nastavitev brezposelnih socialna, a še bolj kulturna potreba.

K posameznim točkam predsednikovega poročila so se sprejeli sledeči sklepi:

1. Zahtevamo, naj se praktični učit. izpit reformira tako, da bo v skladu s šolskim in izvenšolskim delom učitelja. Načrt za izpit naj bi sestavljali učitelji praktiki.

2. Postavko za nastavitev novih učiteljev bi bilo treba zvišati, da bi bilo možno nastaviti najpotrebnejše. Sekcija naj apelira na vseh 115 dosluženih učiteljv, naj se umaknejo in napravijo prostor najbednejšim. Seznam najpotrebnejših naj sestavi sekcijski odbor brezposelnih abiturientov, ki ima točne podatke o socialnem stanju brezposelnih tovarišev.

3. Na dopis opozicije, v katerem obsoja organizačno vodstvo, a brez dokazov, se sklene: Zahteva po stvarni kritiki je dobrodošla, odklanjamo pa pavšalne obdolžitve. Naš cilj je združevanje vseh sil, ne pa njih cepljenje.

4. Glede nizkih plač drž. uradnikov se konstatira:

a) Uradne statistike dokazujejo, da se je od časa, ko so nam bili poslednjič reducirani naši službeni prejemki, indeks cen močno povišal.

b) Redukcija se je izvršila z motivacijo, da se je vse pocenilo, kar pa z ozirom na prvo točko te konstatacije ne drži.

Zato zahtevamo:

a) Z novim fin. zakonom naj se zvišajo uradniški prejemki na višino pred prvo redukcijo l. 1932. ali pa vsaj na onega pred zadnjo redukcijo jeseni l. 1935.

b) Na podlagi gesla »Za enako delo enako plačilo« naj se z istim fin. zakonom izenačijo plače poročenih učiteljic in ostalih drž. uradnic z drugimi uradniki.

Nato je predaval tov. Stanko Terčak o kompleksnem pouku. Govoril je o pedagoških temeljih kompleksnega pouka, o vzrokih novih idej v naši šoli in pokazal nekaj primerov za delovne enote, ki so jih navzoči z zanimanjem ogledali. Razvila se je debata, v kateri se je postavila zahteva po učiteljski stalnosti in zahteva po šolskem časopisu, ki bi nadomestoval ali dopolnjeval čitanko.

Sprejeti so bili še naslednji sklepi:

1. Ker je zanimanje za knjigo tov. Vranca »Strnjeni pouk« med učiteljstvom veliko, bomo predlagali SŠM, naj jo izda v korist kakšne druge splošno pedagoške knjige.

2. Pridružujemo se sklepu celjskega učit. društva, da bi se občni zbor SŠM vršil letos v Celju, da bi se ga moglo udeležiti tudi učiteljstvo.

3. Glede knjig »Mladinske matice« se ne strinjamo, da bodo izšle šele jeseni prihodnjega šol. leta, ampak predlagamo, da ostane že letos pri prejšnji ureditvi.

Razdelila so se nato »Pravila JUU« po 3 din.

Prihodnje zborovanje bo v Mozirju, kjer bomo hospitirali v razredu tov. Predana, ki nam bo pokazal primer kompleksnega pouka.

Predsednik: **Hudales Oskar.** Tajnica: **J. Golež.**

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO KOZJE je imelo tretje zborovanje dne 6. febr. 1937. ob 10. uri v Kozjem, navzočih 31 članov.

Tov. predsednik pozdravi zbrane, posebej pa g. sreskega načelnika dr. Maraža in preide na dnevni red.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

Prečitajo se važnejši dopisi. 1. fond za podpiranje brezposelnih. 2. Predlog za finančni zakon 1937./38. 3. Podporni fond sekcije — pravilnik. 4. Pravilnik o podpornem fondu JUU. K temu pravilniku predlaga tu Janko Prislan, da se pri vsakem zborovanju poroča o podelitvi podpor oziroma posojil, kar se sprejme z večino glasov. Dalje predlaga, da se prispeva za tekoče leto 2 din v sreski podporni fond in 1 din v sekcijski podporni fond, kar je soglasno sprejeto.

Tov. Potočnik predlaga, da se denar nalaga v hranilnico učit. konvikta v Ljubljani, kar se sprejme.

Kos predlaga »Ko doseže vsota podpornega sklada 10.000 din, se preneha s plačevanjem podpornega fonda potom sklepa občnega zbora.

Tov. Koželj je referiral o temi: »Novodobna šola, vzroki in utemeljitev po zakonu. Predavatelj je žel zaslužen aplavz z željo, da se kmalu zopet oglasi.

Tov. V. Zehrer predlaga naslednjo resolucijo. Če ni mogoče vsemu drž. uradništvu izplačati pravočasno plač, prosimo odločujoče oblasti, da odrejajo tako, da ne bodo na plačo čakali vedno le učitelji, ker bi to utegnilo vzbuditi med ljudstvom naziranje, da je učiteljstvo državno uradništvo slabše vrste. Sprejeto soglasno!

Na prihodnjem zborovanju bo predaval tov. Vekoslav Perpar.

Alb. Čok, preds. **Moser Julijana**, taj.

Novosti na knjižnem trgu

—k **Franca Jakliča Izbrani spisi.** Prvi zvezek. Uredil Janez Logar — Izdala Jugoslovanska knjigarna v Zbirki domačih pisateljev. V Ljubljani 1936. — Cena vezanemu izvodu 60 din.

Franc Jaklič je bil učitelj od l. 1889. do 1900. Tega leta je postal deželni, a pozneje tudi državni poslanec, kar je ostal do prevrata. V svojih mladih letih je mnogo pisal v »Ljubljanski zvon« in »Dom in svet«. V prvem zvezku njegovih izbranih spisov so objavljeni naslednji njegovi spisi. Selska slika, Naši vaš anje, Vaške pravde, Kako se je ženil Kobaležev Matija, Svatba na Selih. To so Jakličevi spisi iz l. 1888. do 1893., ki so bili že objavljeni, a so sedaj zbrani v posebni knjigi.

ZAMENJAM SLUŽBENO MESTO

ob dolenjski progi s takim na Štajerskem ali Gorenjskem. Objave na upravo pod »Zamenjava«.

KNJIŽNA ZALOŽBA HRAM

izda v svojem letošnjem programu 1937/38 šest obširnih del v prevodih naših najboljših prevajalcev: Otona Župančiča, Vladimirja Levstika in drugih, izbranih iz svetovne literature, trajne umetniške vrednosti.

Vsaka knjiga v lepi opremi bo obsegala 300—400 in tudi več strani.

Plačljivo v dvanajstih mesečnih obrokih, v polusnje vezane knjige din 33·— mesečno, v celo platno vezane knjige din 25·— mesečno.

Vsak naročnik, ki se naroči na naš letošnji program, dobi kot nagrado še eno v celo platno vezano knjižico, izdano pri naši založbi izven rednih programov. Več v prospektu.

Zahtevajte prospekt — katerega pošljemo brezplačno.

Založba HRAM, Ljubljana, Florijanska ulica 14

MALI OGLASI

FR. P. ZAJEC
izpraŠan optik
Ljubljana, Stari trg 8

priporoča: naočnike, ščipalnike, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Knjigarna

»Učiteljske tiskarne
registrovane zadruge z omejeno zavezo«

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6
Podružnica Maribor, palača banovinske hranilnice

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo pisarniških in šolskih zvezkov. Knjigarna sprejema naročila za knjige iz inozemstva, za vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! — Izdeluje diazo-amoniak-papir „JASNIT“, za kopiranje načrtov, ki je edini 100% domač izdelek te vrste v državi!

Glavni in odgovorni urednik Vekoslav Mlekuž. — Izdajatelj: J. U. U. — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. Za sekcijo odgovarja Franja Zavržanova. Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). — Vsi v Ljubljani.